

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. V. Évf.

Márkisevei, 1926. július 11.

Broj 28. Szám.

Gde je premislenoszt?

Po dúgom krícsanyi z-vsžé krajôv, po nepretrganom sztaranyi i naglásanyi od kmeta sztáni, sze je vendar zácsao delati nôvi i zednácseni dácssezákön. Zednácseni bôde záto, ár má námen za cêle dr'záve dácsnike ednáki i nôvi záto, ár je doszêmao vszáká pokrajína szvoje sztáre zákone ntícala tak, kak szo pri nyê návadni bíi z dôbe prvêse dr'záve, odkec sze je odtrgala. Ka je tó szamo za národ bíla mantra i je dála príliko urádnikom, na temelji z ráznimi vmêsz pridôcsimi dácsse sze tikajôcsimi náredbami, poszebnó dácsno nednákoszt delati, — je szamôrazmeto. Z tém nôvim zakonom, kí je vezdaj v deli, sze vendar tomi konec narédi, ali rázne zmesnyáve pa szamo tak i te, csi bôde competentne csinitele premislenoszt i prevídinoszt vodila, narédijo zakon popravicnoj potrébi za národ, ne pa po sztrankarszko-politicsnoj zaslepnosztí.

'Zalosztno ali isztina je pa rávno tó, ka malo dobroga mámo csakati od toga nôvoga zákona. Kak sze z-ôsznove vídi i csúje od pri zákoni zrâvan delajôcsi, tak malo trôsta dobímo do nôvoga dácsnoga zákona. Vêkse t'zkcôse i bremena szo nam 'ze vidna, i csi pred parlamenta plenumi túdi nebôdo prestudêrali i z vecs premislenosztjôv i prevídinosztjov potrdili té vázen i za vsze národ velke vrêdnosztí zakon, té moremo nase poszlanca nê za národa zasztôpnike, nego za t'zítele imenúvati.

Vszesztranszko szmo zagotovleni, ka nam nôvi zakon neprineszé za'zeljene szpremembe v dácsni doszedásní mizêrijaj. Té trôst je v vódo szpadno té, gda szo za fundament osznôve vzéli ausztíjszki dácsni zakon, kí v denésnyi razmeraj — nê valorizacijszko — dácsó szamo podigáva lêko, od lehkôt niti gúcsati neszmmô. Neprevídinoszt i nepremisleno sztvárjanye toga zákona je pa 'ze szamô nê garancija, ka bi zakon za národ dober, pravicsen i ednáki bio.

Gda je v zakonodájnom odbori edem poszlánec, pri artikulusi za popôsztsenyé dávka od vrêmenszki nezôd tak erkao: „nê trbê dávka popôsztsenyé dovoliti z zakonom tam, gde

je tocsa pobila csi je tiszto zemliscse nê szakolêrano bílô,“ té moremo zgûbiti trôst do dobroga zákona. Csi pa tak nepremisleno delajo, te pa szploh.

Nevêmo, ali je tiszti poszlánec glávni akcionár káksega trôszta szakoláci, ali pa tak velki naszprôtnik kmeta, ka je tó vûpao povedati té, gda bi ercsti pri toj príliki mogao: „dácse nepopôsztimo, nego narédimo zakon poszebi za dr'závno obvézo szakolêranje prôti tocsi, z sterim sze naj vszákí kmet prôti máloj prémiji ôdskodúje v celôti.“ Ali ka bi rávno kmet mogao nosztí pôleg velke neszmerne dácsse vsze bremeni ino pomágati bogate drústva, pôleg steroga

nyemi niti zakon neobecsá pomôcsi, tó je edna szramota za kmétszko dr'závo, escse véksa pa za táksega poszlanca, kí tak nepremisleno gúcsi i dela zákone. Csi sze v zakon neszmmê vzéti dácsse popôsztsenyé, kak sze pa té popôszti od povôdni prizadetim, stero szakolêrati niedna drúzba nescse. Delajmo zákone tak, predocsmí dr'zavsi vsze 'zivlenszke okolnosztí i potrébnine, toje prevídno i premisleno i ne szamo ednosztranszko, tézivsi szamo edem 'ze itak prelezeni sztan, nego za cêli národ dajmo vugodnosztí túdi csi bremena nalágamo nanyega. Tak bôde zakon rêszam zakon i nê zapísznik krivic i dela nepremislenosztí.

A spanyol király tudott a Primo di Rivera elleni összeesküvésről.

A Humanité jelentése szerint Aquilena és Veyler tábornokok összeesküvése Alfonz király tudtával és hallgatólagos beleegyezésével történt.

A király csak arra helyezett szulyt hogy a Primo di Rivera elleni pucscsot akor hajtsák végre, amikor ő Franciaországban, illetőleg Angliában tartózkodik.

A zendülésre való elszántság a marokkó spanyol hadseregben olyan nagy, hogy a diktátor kénytelen volt elállni attól a szándéktól, hogy a hadsereget hazaszállítsa.

A marokkói hadsereg tisztjei tömegesen szöknek át a semleges tengeri területre, mert bele vannak keverve a Primo di Rivera elleni összeesküvésbe.

Mussolini barátsági szerződést köt Szovjet-országgal.

Óriási feltűnést keltő cikkben számol be a Daily Telegraph legújabb száma arról, hogy Mussolini szerződést akar kötni Szovjetországgal. Az egyezmény kezdetben csak gazdasági jellegű lesz, valószínűleg azonban nyomban utána, vagy még vele egyidejűleg barátsági és semlegességi szerződés is létrejön a két állam között.

Olaszország nemcsak gabonát, olajat és szenet akar elhelyezni Oroszországban, hanem ott kereskedelmi kiváltságokra is tö-

rekszik, viszont Oroszország katonai és szállítási anyagokat akar lekötni Olaszországban és technikai szakértőket, valamint olasz telepeseket is szívesen fogadna.

A lap szerint nincs kizárva, hogy Szovjetországgal iparkodik eltántorítani Olaszországot a nyugati hatalmaktól.

A Daily Telegraph arról is tudni vél, hogy Olaszország azt is céljául tűzte ki, hogy megkönnyíti a beszarábiai konfliktus megoldását Oroszország és Románia között.

Je vsze mogôcse?!

Prekmurszki dijákov, v rázni soláj, tak v M. Szobotskoj gimnaziji kak po rázni mesztáj. Szloveniye, ji je doszta »padlo«. Ka bi vszi tak prevecs zabiti bíli ka bi rávnocs vszi mogli szpadnoti, tó ednok neverjemo.

Tü vzrok níkaj drúgo, níkaj nevidôcséga more bídti, i tó je mrz'znja, do tiszto Prekmurszkoga národa, steréga krajina je od národne vojszke leta 1919 zaszedena bíla kak szlovenszka krajina. Nedúzna deca prékmurszki sztarisov, kí kulturno hráno v vezdásnyoj domovini scséjo dobiti

i zadobti znánya fundament v haszek denésnye domovine, kak prísesztne generáciye vajena i gojena v denésnyem dúhi, tá deca morejo trpeti za tiszte sztarise, kí zanyé volô májo trositi, odszêbe doszta odtégacti, i kí szo pod nisterni sovínisztov za magyarône bíli okrsztseni. Tó je vzrok tiszto, ka nasa deca zabiti morejo bídti i pri vsenyê »padati« i tak zaosztáti.

* * *

Jeszte pa drúgi vzrok túdi. Nisterni goszpôdje sze prevecs radi prtijo sztarisom z direktorom ali pa z razrêdnim sêfom edne ali drúge sôle, csi taka nyim sztarise nenagájajo po nyihovoj vóli. Nemremo trditi ka bi náto reagérati meli vzrok tê goszpôdje, kí vekoma neprisztranszko szôdbo predocsmí májo dr'zati, vendar pa má szumneti, ka te naglásajocsi má vûpazen dotoga ka kaj táksega, ka sztarise presztrási lêko, pove lêko i sztrási i szumneti dá, ka vendar je »pádec« z-toga vzroka prisao. Pak potom sztarisov vola odíde odtoga, ka bi sze trositi za szvojo deco, za deco, stero v denésnyem dúhi dájo vcsíti na szvojo i na denésnye domovine haszek. Csi pa je isztina te trétji 'zaloszten vzrok, da nescsejo viditi med bodôcsimi intelektuelami prekmurszke elemente, záto je dájo »pasti«, te je escse 'zalosztne, i osztáne odzajaj pitanje: 1.) je tak szlaba v szlovenszkom dúhi, da sze ji bojijo; 2.) ali zakaj je pravzaprav zaszedeno Prekmurje csi je nê szlovenszko i nyé deca tak morejo »pádati«. — Naôpacsno delo ne pela do cila.

* * *

Brezglávnoszt je tak na vîsek prisla v politiki, ka prvlé scséjo v r'zêno sztrániscse hajdino szejati, kak 'zito po'zenyajo. Z dávcnim zakonom prepovedati scséjo popôsztsenyé dácsse pri od tocsé prizadeti dácsnikaj csi szo prôti tocsi szakolêrali, zákona pa za dr'závno obvézo szakolêranje prôti tomi nemajo, kí bi po cêni bílô za kmeta i tak gvúsno zadosztno, nego nász kakedno prisziliti i prepôszttí scséjo z dr'závnim dovolénym kartelirêranim z-ccávnim drústvam.

* * *

Cvetna vilica v M. Szoboti je 'ze pá v vódi bíla. Kak je tó, ka sze tiszta odrédba bole nedá zvršiti, kí je odrédila vsze potoke i kanálsie korencsno z-csisztíti?

Aratás van.

Peng a kásza, rastog a rozs szalmája, a kaszás, nem mint tavaly, szűk rendet vág s evvel is kering, mintha kedve sem lenne az aratáshoz. S ki tudja lehet-e neki kedve, mikor az aratók nőtájtól sem hangos a mező, habár egy évi munkájának megtérítéséről van a szó.

Aratás van. Az aratókról ma jobban csurog a verejték mint valaha, de a termés maga mégis silányabb mint valaha. Össze-vissza kuszált marok, mely kaszájának éle alatt hullik, semmi-vel sem jobb, mint a ma politikájának össze-visszasága. A hóbortos időjárás, mely a vetést tette tönkre, — a szójárás szerint — emlékeztet a politika hóbortjára, mely ismét a gazdasági pangást, krízist idézte elő: mind-mind annyi szép reményt foszlat széjjel, annyi számítást vett sutba, hogy már-már a kereskedői fizetésképtelenségek után csak egy fok van hátra, mikor a földmivesen lesz a sor.

„Aratáskor vigan szól az ének...” ma megszűnt szálló ige lenni. Az év legszebb szakát buskomorság arcai töltik be. Napbarnította és még verejtékesebb földmives arc ma a nehéz munkától olyan. S ha munka nehéz is, csak legyen áldás rajta, akkor minden feledésbe megyen.

De bizony nincsen áldás rajta. Nemcsak nálunk nincsen, de nincsen méginkább ott, hol az ország magtára van. Nálunk minden gabona a földbe veretett, az ország többi részeiben pedig több száz millió dinárnyi kárt csinált az árvíz. Románia és Magyarország nem dicsekedhetik még közép jó terméssel sem, az Egyesült államok ezen panaszaikat már régen világgá röpitették, Németország pedig még saját szükségletét sem fedezheti. Egyedül még Orosz-

országból nincsen termésjelentés, mely ha jó produktiót tud felmutatni, a világpiacra mint versenyző fél lép fel.

Mindez azonban nekünk nem szolgálhat vigasztalóul. Minket csak az az egy ejt kétségbe, hogy nem lesz elegendő kenyérünk s hogy egy évi reményteljes várakozásunk után nem hogy verejtékes munkánk díja nem térül meg, de főleg hiányában nem tudjuk honnan venni azt az összeget melyet az agyon számított adóra le kell majd rónunk.

S amikor aratás kezdetén, a földmives legszebb évszakát is ily gondterhessen kell átélni, önkénytelenül is kérdést kell intéznünk önmagunkhoz: vajjon mit tesz majd a földmivesség nehéz sorsának érdekében a mi földmives államunk. Erre a kérdésre a feleletet szándékunkban

nincsen adni, mert nem tételezzük fel, hogy a mai összetételű kormányunk, tétlenül nézzen Csehszlovákiának azon lépése elé, mely a megmaradó csekély fölőslég gabonánk, de annál inkább a még szükségesebbé vált állataink és husneműek értékesítésére határait a magas vámok életbeléptetésével majd teljesen lezárta akkor, mikor tőlük hozzánk gépeik és iparcikkeik majd teljesen szabadon özönelhetnek be. Ha a kormányunk nem vesz igénybe retorziós eszközöket, ha nem segíti az árvíz-károsultakat s nem veszi védelmébe a földmivességet, akkor sok-sok milliót törölni kell az állam költségvetéséből, mert a földmivesség nem bírja tovább. Ha pedig ez dől ki, akkor a fa törzse is kidől s hiába is van aratás.

Kiemelik a Dunából az elsülyedt Péter király hajót.

Érdekes vállalkozás keresztyülvitelére kért a napokban engedélyt a pénzügy minisztertől Komáromi József budapesti építési vállalkozó. Komáromi, a Dunából ki akar emelni két jugoszláv gőzöst, amelyek évekket ezelőtt süllyedtek el.

Néhány évvel ezelőtt történt, hogy az összekötő hid csepeli oldalánál baleset következtében elsüllyedt a Péter király luxus-hajó és a Beograd vontatógőzös, amelyek Németország felé igye-

keztek, hogy ott az egyik hajógyárban rendbehozzák a Péter király hajó megrongált gépezetét. A két hajó elsüllyedéseivel milliárdokat érő anyag került a Duna fenekére és Komáromi vállalkozó most ezt az anyagot akarja megmenteni.

A pénzügyminisztérium az engedélyt megadta a vállalkozóknak azzal a kikötéssel, hogy a kiemelési munkálatokat Komáromi saját költségén 1927 december végéig tartozik befejezni.

POLITIKA.

A parlamentet hirtelenül elnapolták, váratlanul bekövetkezett a képviselők nyári szünete. Szeptember második fele előtt aligha lesz gyűlés, hacsak valami sürgős dolog nem adja elő magát. Azok az ellenzéki pártok,

melynek képviselői logjobban örülnek a nyári szünetnek, azok ugráltak az elnapolás ellen. Pedig nem elnapolni, hanem feloszlítani kellene az ily tétlenkedő s folyton civakodó parlamentet, hogy váltsa fel őket a munka és a

megértés szelleme. — Pucelj Ivan földmivelségi miniszter a minisztertanácstól tízmillió dinár rendkívüli segítyt kért az árvíz-károsultak (Baranya, Bácska stb.) közti szétosztásra. — A horvát parasztpárt klub ülését Zagrebban tartotta meg, melyen Radics István elnökolt. — Radics István a kormány radikális miniszterei ellen, különböző gyűléseken, ismét éles támadást intézett, mi miatt radikálisok között nagy a felháborodás. — Pasics karlsbadi üdülése alkalmából nagy beترسégről elterjedt hírek nem feleltek meg a valóságnak. Legutóbb Jankovič Velizar volt közlekedésügyi miniszter, Pasics legbensőbb híveinek egyike fontos megbízással Karlsbadba érkezett, honnan e hó 22-én több mint valószínű Pasicsal együtt érkezik vissza Beogradba. — Klerikálisták az orjunisták és rendőrség ljubljana-i véres összeütközése miatt a hadügyminiszterhez a miatt intéztek interpellációt, hogy a vizsgálat szerint az orjunisták hadifelszerelésüket a noviszadi katonai parancsnokságtól kapták. — Csehszlovákia olyan agr. vámokat hozott be, hogy minden gazdasági termék bevitelére Csehszlovákia-ba lehetetlenné vált. Jugoszlávia ilyen formán egy fontos piacot veszített gazdasági terményei, — gabona, hus, élő-állatok — részére, több százmillió dinár értékben. Ha kormányunk csak azért nem fog hasonló eszközökkel fellépni a cseh iparcikk behozatala ellen, mert Csehszlovákia viszi a vezetőserepet a kisanatban, akkor a jugoszláv gazdasági krízis a tetőpontjára hágott, annál is inkább, mert Italia piacát is az amerikai liszt és hús foglalta le. Pedig a kormánynak csak azért nem szabad tétlenül nézni gazdasági romlásunkat, mert barátságos állam, ha az nem veszi ezt tekintetbe. Ne legyünk saját létünk sirásói, ha a lapátot, mely annak megadásához szükséges, kézbe is vettük már. — Beogradban erős küzdelem folyik a kösségi választások jelöltjei és a polgármester személye miatt. A beogradi radikálisták két csoportra oszlottak s egy gyűlés alkalmából a két csoport között véres verekezésre került a sor.

Kecskeméthy Győző naplója.

Irt már naplót egy más Kecskeméthy is: bizonyos Kecskeméthy Aurél. Ez a névrokonom egy nagyon szegény ördög volt, aki, hogy kenyeret adhasson a családjának, bérbe adta a meggyőződését, a tehetségét és a szellemét. Naplójában itélet-napi leplezetlenséggel és a spongya-szíveket is megmarkoló őszinteséggel írja le hányattalánsait, vergődéseit; egyben képet fest kenyéradóiról, az elmúlt idők szereplő embereiről, akiket ő közről s minden ponygyolában látott. Kapcsos könyvének érdekessége kettős. Megtanulhatjuk belőle, hogy az általános ismert nagy dolgokon kívül miféle apró, titokban maradt vagy elfelejtett erkölcsstelségek elűzték a mai Magyarországot kialakulását; s megtanulhatjuk belőle azt is, mint örli meg a szentimentális embert annak tudata, hogy elvesztette lába alól a morális alapot. Azok számára, akik az ifjusá-

got erkölcsben kívánják fölnevelni — aminek a célszerűségét különben nem látom be — nem képezlek tanulságosabb könyvet; a sok keserűség, mellyel e napló tele van, a legokosabb ifjút is eltántoríthatja a struggle for life természetes útjától, hogy visszavezesse a szentimentális és rövidlátó erkölcsösség rögzös ösvényére. Mindazáltal e napló ma se tett szert kiadóra; mert kit érdekelné az olvasók közül ez a megholt ember, aki, míg élt, akkor is csak megvetett vagy agyonhajított szegény ördög volt?

Ellenben — és ezt minden hiúság nélkül mondom — az én naplóm lázas érdeklődést fog kelteni. Tettem merészsége és sikerem kiemelt az átlag-emberek közül; s a vagyon, melynek bázisán állok, hatalmas oszlopként emeli egyéniségemet oda, ahonnan az emberek bámszsága és irigysége nem tudja levanni a tekintetét. Ha érdemes volna dicsekednem, amire nem szorultam rá, elmondhatnám, hogy ma én vagyok az a férfiú, aki honfitársai körében a legtöbb érdeklődést foglalta le. Tessék megszámolni a Magyar-

országon elröppennő gondolatokat: ezek egy jelentékeny része rám vonatkozik, s azok között, akiknek a nevét ma a legtöbbször ejtik ki, a lisztá élen, hasonlíthatatlan recorddal, én fogok állani.

Mondom, hogy nem hiúságból említem ezt, amint hogy e naplójegyzeteket nem hiúságból és nem haszonsvágyból írom. Bocsássa meg a szíves olvasó ezt a brutális őszinteséget: mióta minden tekintetben független ember vagyok, abszolút nem törődöm az emberek véleményével. Mosolygok rajta, ha arra gondolok, hogy akik bottal ütök a nyomomat, tehetetlen dühökben gazembernek neveznek; s nevettemben a könnyem potyog, mikor egyik-másik hazai újságban azt a kérdést olvasom, hogy miért nem maradtam szegény, de becsületes, holott már a régi görögök is megmondták, hogy az önmegtartóztatás meglepőedést szül a lélekben?!... Hogy egyszer s mindenkorra leszámoljak tettemmel: ezennel kijelentem a szíves olvasó előtt, hogy ezt hidegen és minden elfogultság nélkül, ugyszólván: történelmi magaslattal ítélem meg. Nem mondom,

hogy szebbre nem képes az emberi energia, s lehet, hogy Leonidás elegánsabb volt nálam. De a szentimentalizmussal csak meghalni lehet, élni nem. Cselekedetem talán nem volt szép, de politikai szükség volt; ez a nemű, nagy stilusu fordulatokat legalább a állam-alkotók s más jeles férfiak, mikor a tulajdon ügyökről van szó, e két szóval szokták magyarázni. Persze, minden politikai szükség áldozatokat kíván, s értem, ha az áldozatok — ebben az esetben csak: lefőzötték — dühöngenek és csunya szavakkal dobálóznak. Résztétel vagyok irántok, sajnálom őket, de keresztül kellett rajtok gázolnom, mint ahogy a lokomotív keresztülgázol az útjába vetődő csirkén. Ami a csunya szavakat illeti: ám legyen nekik igazok. Nevezük tettemet sikkasztásnak, lopásnak, gázságnak; nekem mindegy. Ezek csak szók, mint Hamlet helyesen mondja. Az az erkölcsstan, mely azt rendeli, hogy: »ne lopj, hogy nekem több maradjon« — e napló szerény írójának nem imponál. (folyt. köv.)

Glászi—Hirek. Párgovorênye.

Stevan: Na Miska sent ga vze-mi zdaj vîdis tiszto dobro 'zétvo, stero szo szlûzbeno tak prevecs naglâsali, naj dinára vrêdnoszt podignejo. Tak bôde ka podignejo dâcse vrêdnoszt, ár nyim ovak drzâvni proračsun nebôde stîmao.

Miska: Ka do dâcso podigávali, âli nevzemejo na pamet, ka 'ze tó nemoremo ládati, ka je mámo nalo'zeno?!

Stevan: Ja, sto cûgle má v rokaj, tiszti te 'ze ednók lêko ravna.

Miska: Persze ka je tak. Tû v M. Szoboti szmo tûdi za mérnoga vrêmena szamo devét fiskâlisov meli pa ednoga kr. notârosa, zdaj ji pa mámo desztét fiskâlisov pa dvâ kr. notârosa, tû tûdi v rokâj májo cûgle pa nâsz pelati scsêjo po nyí vóli.

Stevan: Tak je vidis Miska, v nyegovom sztvorjênyi, pa kak sze razmijo vküper, D. Lendavszki pa tû, vszi v edno dudo pisejo, kaj pa te nê tam v beogradi.

Miska: Na ali tó ednok vsze nacsî bôde.

Stevan: Te 'ze zaman, gda do tû vszi bogatâsi, mi pa kmeti kôdiski palic. Csi sze vezdaj nezdramis, tû sze 'ze ja nebôdes mogao.

Miska: Znâs Stevan, tó pa li navôke nemre tak trpeti, ka bi kmet rávnocs vszâkomi norc mogao bidti.

Stevan: Idi nikam! Tó je rávnocs tákse delo, kak pa csi popûsztsas 'zeni du'ze-du'ze vecs, ednók szamo cûgle szploh prêk dobí, pa nyê posztâne navôke rob. Lêko szi te mocsen kakstêcs, vszedno te ob vlâda, akorâvno nyê mores vsze tí pripravití i jo hraniti.

Miska: Isztino más tí. Cslovek zarazmi, szamo szi naj malo premislâva.

Stevan: Na te pa nemam isztine?!

Miska: Tí prokletna politika da je pa prefrigana. Na pri drûgi választâsaj mi lêko desztét mosztôv obeccâjo, pa ravno ne dam vôtuma na tiszto-ga kí tó obecca. Ka mi valâ, csi mi pritom môszi 100-150 Din. pomore, ka bi namêne prislo, csi v stiraj létaj morem pétkrát vecs zatô z dâcsov nazâj plâcsati, pa te itak vmêsz tákse zákone narédijo, kí bôde moje decé deco tézo.

Stevan: Oni, kí poszlansztvo plâcsâjo májo dotoga jus, ár szo szi té jus kûpili.

Miska: Naj szi li kûpijo, odmêne vecs toga jusa ne kûpijo.

Stevan: Tí zarazmis, tí sze vecs neodâs, ali kelko ji pa bôde escse táksi.

Miska: Kak je zmesana tá politika, tákse je vrêmen tûdi, Tó obôje nâsz more na nikoj szpraviti. Zdaj naj rivâjo gori dinára vrednoszt na kmêti ki hrêb, z de'zd'zom, povôdnov i z nanikoj pridêcsim zrnjom, z z gnîlim krumpisom, z dôgnyenov kukorcov itd, csi májo z nasi kôz doszta dollârov.

Stevan: Vidis, pa dônok kelko ji 'zivé z nasi kôz!'

— Prometne omejitve radi škrlatice. Ker že dalje časa v okraju ni bilo nobenega novega slučaja škrlatice, se ukinejo z današnjim dnevom vse dosedanje prometne omejitve, prepoved zbiranja vernikov v cerkvah, prepovedani sejmovi itd. Srežki poglavar: Lipovšek.

— Krojaški tečaj. Skupna obrtna zadruga naznanja krojaškim mojstrom, da se začne krojaški prirojevalni tečaj v Murski Soboti dne 17. augusta t. l. što se do sedaj ni dal spisati naj se v kratkom da spisati pri obrtni zadrugi. Načelstvo.

— Szodniski glász. Dr. Kovcsa Franc, de'zelnoszdni szvetnik, predstojnik okrajnaga szodiscsa v M. Szoboti, je premesztsen k okro'znomi szodiscsi v Maribor.

— Tolvajija. Dné 7-ga julija vnocsi szo neznâni tolvaji notrivdrli v M. Soboti na cintori bôdôcsô kat. kapêlo. Vsze tó kâze ka szo steli odneszti od tisztec szvesztvo, ár szo pa drûgo nê-najslí kak szamo dvâ poszvecsnyeka szo je tam pûsztili.

— Z vucsitelszki krôgov. Ga. Lutharova, Fliszár Sarolta, vucsitelica je z pravícami uradnice 2. szkûpine II. kategorije posztâvlena za definitivno vucsitelico v Püconci.

— Prosnya. Vzdrzlivoga trombetâsa v Cerkvenoj vilici proszimo z posztûvanyom, naj bode tak dober, naj szvoje muzikâlne produkcije pri zaprêti ôknaj predvâja. — Vecs szôszedov.

— Szabó tanfolyam. A Skupna obr. zadruga értesíti mindazokat a szabómestereket, akik még eddig nem iratkoztak be a tanfolyamra, hogy azt minél előbb tegyék meg, mert a tanfolyam augusztus 17-én megkezdődik.

Az elnökség.

— Betörés. F. hó 7-én éjjel ismeretlen tettesek betörték a M. Szobotai temetőben levő kath. kápolnába. Minden jel arra mutat, hogy a betörők el akarták vinni az arany szentséget, azonban mert mást nem találtak csak két gyertyatartót az oltáron, azt nem találták érdemesnek, hogy elvigyék.

— Kérelem. Templom ucca szorgalmas trombitását felkérjük, hogy zenei tehetségét zárt ablakok mellett gyakorolja. — Több szomszéd.

— A román trónörökös a prágai szokolünnepen. Az országos szokolünnep legfényesebb ünnepeit kedden zajlottak le, mert kedden Husz-napján tartották meg a szokolikongresszus záróünnepségeit. A szokolünnepre Miklós herceg, román trónörökös is Prágába érkezett. A cseh-slovák főváros zsufulva van külföldi vendégekkel. A szokolikongresszus egész nap ülésezett, ugyanakkor a szokolisták tornagyakorlatokat tartottak, este pedig diszeloádás volt a színházakban.

— Áthelyezés. Dr. Kovcsa Ferenc tartományi bírósági főtaná-

csos, a M. szobotai járásbírószág főnöke, eddigi rangosztályának megtartása mellett a maribori törvényszékhez áthelyeztetett.

— Sarlachjárvány M. Szobotában nincsen, mint azt egy megbetegedésből kifolyólag gondolták. A betegség egy más megbetegedés tünete volt, csak hogy kétesnek látszott, s ezért biztonság okáért zárlat lett elrendelve de már fel van oldva. Külömben a járvány szünőben van, újabb megbetegedés nem tapasztalható.

— Gazdasági egyesület tagjai, kik a tagoknak kijáró kedvezményes áru és jó minőségű műtrágyákra reflektálnak, ezen igényüket az egyesület m. szobotai fiókjával mielőbb közölik, hogy a szükségelt mennyiségről idejében történhessen a gondoskodás. Eddig az ára a jótállás melletti árunak, legalább fél vagon vételnél, a rendeltetési állomásra állítva: szuperfoszfát p Din 90. — Thomassalak pedig q-ként Din 138. — Rendelés pontos mennyiség leadásával történ-jék.

— Vendéglősök a második félére szóló korcsmai illetéket (takszát) július hó 31.-ig feltétlen befizetni tartoznak, különben háromszoros a büntetés.

— Gaszilna 'zupa Martjanszka bôde 1. augusztus obdrzâla tiszto 'zupno vâjo, kí je naglâsena za 27-ga júnija t. l. bila i kí tak doszta-doszta lépoga i dobroga obeccâva vszem tisztim, kí té dén ob 14 vôri pridejo na lice meszta v Martjance. Po vâji pleszna veszelica pri g. Vezéri, kí escse bole lûsna bôde.

— Vásárok megtartása engedélyezve van, így az első vásár Prekmurjében f. hó 10-én azaz szombaton lesz megtartva Puconcin. Mulatságok megtartása is engedélyeztetett.

— Tanítónői véglegesítés. Luthárné Fliszár Sarolta, mint a pucinci evang. elemi iskola tanítónője, ebbeli minőségében a 2. II. fizetési osztályban véglegesített.

— Villámsujtás. Proszeckavészben, mint Macskovcén is f. hó 8-án éjjel és délután erős zivatar uralkodott, holott M. Szobota környéke ilyenről nem tud. Ezen zivatar alkalmával a villám belecsapott egy Fujsz nevű proszeckavászi gazda istállójába, s a benne levő lovát agyonsujtotta. A sok esőzés ezen a vidéken különben is sok kárt csinált, mert a hegyes vidék mezőinek porhanyó termőtalaját majd egészen elmosta.

— Földrengést észleltek Bécs környékén. Kedd reggel nyolc óra 40 perckor a Simmeringen földrengés volt, amelyet egész Bécsig éreztek. A földrengés csak pillanatokig tartott, de heves volt. A földrengés sem emberéletben, sem anyagiakban nem okozott kárt. A földrengés központja Mürzzuschlag nevű városka volt. A városban egyeilen ház sem maradt sértetlen. Az iskolában leszakaadt a mennyezet, szerencsére azonban tanuló idejekorán kimenekültek a szabadba. A környék falvaiban is erős rengések voltak és a lakosság között pánik

tört ki. Az emberek elhagyták házaikat és az éjszakát a szabadban töltötték. A rengéseket Bécsben is érezni lehetett, de itt csak a lámpák inogtak meg a házakban.

Tr'ztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA: július 9.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 310—350
„ „ 'Zito—Rozs	200—
„ „ Ovesz—Zab	170—
„ „ Kukorica	175—
„ „ Proszô—Kôles	200—
„ „ Hajdina	255—
„ „ Szenô—Széna	50—80
„ „ Graj—Bab csres.	370—
„ „ zmêsan—vegyes bab	150—
„ „ Krumpli	60—
„ „ Len. sz.—Lenmag	—
„ „ Det. sz.—Lôherm.	2100-2500

BENKO: július 9.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikôv. Bika	6—	7—	8—
Telice Úszô	5—	6—	7—
Krave Tehén	1-50	3—	5—
Teoci Borju			8-25 9-50
Szvinýé—Sertês			12— 13-50
Mâszl l-a—Zsirl-a.			22— 30—
Zmôcsaj—Vaj			30—
Spê—Szalona			— 25—
Belice—Tojás 1 drb.			0.75

Pênezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56-50
100 Kor. Budapest	= „	0.078
1 Schil. Becs	= „	8—
1 Kor. Praga	= „	1-67
1 lira	= „	2-25

Zürichben 100 Din = 9.14 sfrk.

Motorbicikli

3 i pol PS firma „Puch“ v dobrom sztâni sze po cêni oddâ. Vecs pri VLAJ-i v Predanovci.

Mlinske knjige

! Trgovske knjige !
! Pergament papir !
! Creppapir !

Pisemski in kancelarski papir se dobi na veliko in na malo pri

I. HAHN
Murska Sobota.

Ôzike, két hónapos, nôtény, emberekhez szokott eladó. Bôvebbet: SZECSKO Markisavci. Sz r n a, szamica, dvâ mészeca sztara, k csloveki vajena, kí sze escse nemre szpûsztili sze lôvci odâ. Vecs: Szecsco Markisavci.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-tao leta v domovini: 15 Din. zvün SHS., 18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc za □ cm: med textom i izjave i poszleno 1:50 Din reklame 1:— mali oglaszi 0:70 Din. i dávek. Pri vecskrat popuszt.

Rökopiszi, ki sže ne szhránijo i ne vrnéjo sže poszlajo: Reditelsztvo i oprávnistvo Mörszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegközt és nyiltér 1:50, rendes 1:—, apróhirdetés 0:70 Din és az illeték-Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Sertésragályok elleni oltásokról.

Irta: NEMES állatorvos, M. Sobotán.

Évenként orbánc ellen oltások be sertéseiket, amíg még egészségesek és pedig kétszer oltassák!

Ha a betegség mutatkozik azonnal hívjanak állatorvost, aki az állatot megvizsgálja, szükség esetén a legsúlyosabbik beteget felboncolja, ha így sem tiszta a diagnózis (vegyes fertőzéseknél), a hullát bakteriológiai intézetbe küldi. Csak a csomagolást és a posta költséget kell megfizetni, a vizsgálat ingyenes a (legtöbb állatorvos részére). Ha a betegség megállapított, a sertések azon községben esetleg a szomszédos községekben 2—3 hetenként szerrumozandók a jelzet ragály ellen, amíg a betegség meg nem szűnik.

Beteg sertéseket, gyógyító rapid szerrummal gyógytassuk, utolsónak a fertőzöttek, de egészségesek előbb oltandók.

Vett vagy vásárolt sertést 30 napig az otthon levő sertéstől elkülönítve kell tartani.

Tartsuk a sertéseket frissen készített tiszta, eleségen; adjunk friss vizet is, különösen a nyári hónapokban. Keverjük az eleségbe moslékba (a moslékot 10 percig forralni kell mielőtt a vályuba öntjük) mésztartalmu szereket. Az állatokat eresszük ki, naponta a levegőre, ha lehet a legelőre. A legelőre csak akkor, ha ott korábban beteg sertés nem járt.

A szokásos oltások közep-erős fertőzéstől megvédik a sertéseket, de a tulerős fertőzéseket nem tudja leküzdeni. Ezért, kerüljük a fertőzött helyeket mos-suk meg kezünket mielőtt a sertésekhez megyünk.

Évente 2—3 és minden meg-betegedés, elhullás után külön-éessük el az alomszalmát, forró luggal, kefével suroljuk fel belül-kivül az ólakat, jászlakat, vödör-keket, azután frissen készített erős méstejjével sűrű keresztvonásokkal belül és kívül az ólak bemesze-lendők.

Az ólak alatti nedves föld egp arasznyira kiemelendő és ujjnyi vastagon oltatlan mésszel beterítendő. Legjobb az ólak alatt betonnal vagy cementtel bevonni a területet, gyakran lemosni, bemeszelni.

Ha faluhelyen megfigyelte az ólakat, azokon igen gyakran babonával egybe kötött kereszt

vagy szorzójelet talál, ez tölem ered. Amikor még mint járási állatorvos a ragályos betegségeket, a fertőtlenítéseket ellenőriztem, bizony sokszor nagyon hézagosa volt a meszelés. Én azt akartam, hogy a hosszában és harantul helyzetet pallók hasadékaiba is kerüljön méssz és ezért sűrűn egymásmellé helyezett keresztvonásokat ajánlottam. Az idők multak, sok mindenkit és mindent elfelejtettek az emberek, de a keresztben babonát vélték, az megmaradt az ajtóra vagy az ól oldalára meszelt egyetlen kereszt alakjában.

Kérjük az állatorvost, ha csak lehet ne oltsa a sertéseket komotosságból a fülük tövében, hanem a combok belső oldalán, mert így van ez a tudósoktól előírva, továbbá mert a combok jól megközelíthetők, tisztára moshatók. Az állatok nem dörzsölhetik ki a beoltott oltóanyagot, nem dörzsölhetnek piszkot az oltási csatornába. Igaz, hogy le kell fogni az állatot, de sok sertés, ha szépen szoktak vele bánni, a hasát vakarva szívesen lefekszik és minden segítség nélkül olhattam.

Tenyészen mindenki maga sertést. Anyának, apának nem kényes, szelid, edzett álatokat vegyen. A nagyon puha, degenerált állatok ivadéka a legcsekélyebb gyomorrontásra, lázra elpusztulnak. Nem ártana vidékünk kondorszörű sertéssel frissíteni az itteni elpusztult sertéseket.

(vége)

KÖZGAZDASÁG.

Munkaadókhoz munkások bejelentését illetőleg.

A ljubljana kerületi munkásbiztosítótól felkértünk a következő közlésére:

A munkaadók figyelmeztetnek a szociálpolitikai miniszter azon 380 szám alatt 1926 április 9-én kelt rendeletére, mely szerint az eddigi legmagasabb kereset-biztosítási összeg 40 dinárról 48 dinárra emeltetik fel és létesítetik még egy XVIII. fizetési osztály. A fentnevezett rendelet szerint a XVIII. fizetési osztályba soroztatni mindazok az alkalmazottak fognak, kiknek napi keresményük meghaladja a 48 dinárt. A XVII. fizetési osztályba pedig azok fognak soroztatni, kiknek napi keresetük 40-től 48 dinár között ingadozik. Ez a változás július 1-ével vevő kezdetét.

Miután pedig megszokottá lett ezen idő alatt az alkalmazottak be-

jelentésénél, kik eddig a XVII. fizetési osztály szerint lettek bejelentve, hogy a munkaadók majdnem kivétel nélkül nem jelentették be a tényleges kereseteket, hanem csak, hogy „keresménye több mint 40 dinár napi,” azért a fenti hivatal nem tudja fogatosítani az eddigi bejelentések alapján hivatalosan úgy az átcsoportosítást, mint azt a rendelet előírja.

Hogy mégis ez az átcsoportosítás ennek dacára lehetővé tétessék, felhivattak a munkaadók, hogy legkésőbb július 8. 1926. jelentsék be ujjonnan mindazokat a munkásokat, kik eddig a XVII. fizetési osztályba soroltattak. A fenti törvényes kötelezettségnek teljesítésénél felhivattak a munkaadók, hogy minden alkalmazottnál, mely eddig a XVII. fizetési osztályba soroztatott, tartoznak pontosan megjelölni mennyi a tényleges napi keresménye.

A bejelentés az illetékes kirendeltség útján legkésőbb július 8-ig a munkásbiztosítóhoz beküldendő. Azok a munkaadók pedig, kik ezen kötelezettségüket nem teljesítik, a munkásbiztosításról szóló törvény 194 §-a szerint (20—500 Din. terjedő pénzbírság) lesznek megbüntetve, ugyancsak a 11 § szerint különböző pénzsegélyek visszatérítése, nemkülönben a ZZD 16 §-ának következményeként ezen adatoknak a helyszínen való megállapítása véget kiküldött hivatalos közeg költségeinek megtérítését is viseli.

Együttal a fenti hivatal július 8-ka után átcsoportosítja hivatalból a 18-ik kategóriába mindazokat az alkalmazottakat, kik eddig a 17-ik kategóriában voltak biztosítva, ha a munkaadók a megállapított határidőn belül új bejelentést nem eszközöltek volna. Megokolt és adatokkal ellátott panaszokat melyek az új hivatalos átcsoportosítás végett érkeznek be, a hivatal csak akkor fogja tekintetbe venni, ha azok legkésőbb 8 napon belül érkeznek be a július hónapra küldött fizetési lap kézbesítésétől számítva és ha kétségtelenül nyer beigazolást, hogy a hivatalos átcsoportosítás a 17-ik osztályból a 18-ba nem felel meg a tényleges keresetnek. Azért a fellebbezéshez csatolandó az illető biztosított egyén nyilatkozata is.

Krcsma

tüdi z za trgovino pripravnim lokalom ino z sztanüvanszkov hízov, pri vélkoj ceszti, pô vöre od M. Szobote sže zavolo sztarosztí **z-àrendedá**. Vecs sže zvê pri: FRANC DOMJAN Vescsica p. M. Szobota.

Vsáki práznik, nedelo, četvrték in soboto koncert. Svira ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap ugyancsak szombaton és csütörtökön koncert. Játsszik BARANYA.

VELIKA **Meolic** NAGY-KAVARNA KÁVÉHÁZ

Ne sajnálja az időt

se a fáradságot és győződjön meg személyesen, hogy a legszebb Párisi és Bécsi kalapmodellek és kalapudonságok legjutányosabb árban csak A. KIRÁLY dívatáru kereskedésbe kaphatók. Szalma kalapok backfischok részére 50—120 Din.-ig, szalma kalapok hölgyek részére 75—175 Din.-ig. Szalmakalapok gyermekek részére 40—65 Din.-ig. Gyászkalapok rendelésre 24 óra alatt elkészülnek. Mindenemü kalap alakítások úgy mint formáztatás, átvarás és festés a legpontosabbn és a legolcsóbb árban készítetik. Ugyan itt nagy választék női és gyermek harisnyákban, kötények, bluzok pipere cikkek mindenemü kötött árban. Állandóan nagy választék megtekinthető, minden vétel-kényszer nélkül.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás! A. KIRÁLY

trgovina s klobuki, perilom in kratkim blagom MURSKA SOBOTA (fő tér Berger-féle ház.)

MURSKA SOBOTA

főutcáján, SOČIČ kávéház mellett, **üzlethelyiségnek** alkalmas 2 szoba és raktár **kiadó.**

K odaji je

v Murski Soboti

lepa zidana híza, obsztojécsa z 4 szobe, kühnya, spajz i mala klet, velki ograd za zelenjavo i sadovnim drev-jom. — Pozvediti pri

trgovci **CZIPOTH VIKTOR** kereskedőnél Murska Sobotá.

Eladó

Murszka Szobotában

szép családi ház, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra és kis pincéből. A házhoz szép nagy veteményes kert sok gyümölcsfával tartozik. — Érdeklődni lehet